

HOE OUDER, HOE WIJZER (?)

Emeritaatsviering prof. dr. B. Sabbe

Universiteit van Antwerpen
vrijdag 27 september 2019

Roos C. van der Mast, em. hoogleraar Ouderenpsychiatrie

Iedereen
wil oud worden,
maar niemand wil
het zijn.

Twee oude vrouwtjes

*Twee oude vrouwtjes schaamden zich dat ze waren
zoals ze waren: klein, rimpelig, bevend, schuifelend*

*Ze schaamden zich dat ze binnen afzienbare tijd
ziek en gebrekkig zouden worden*

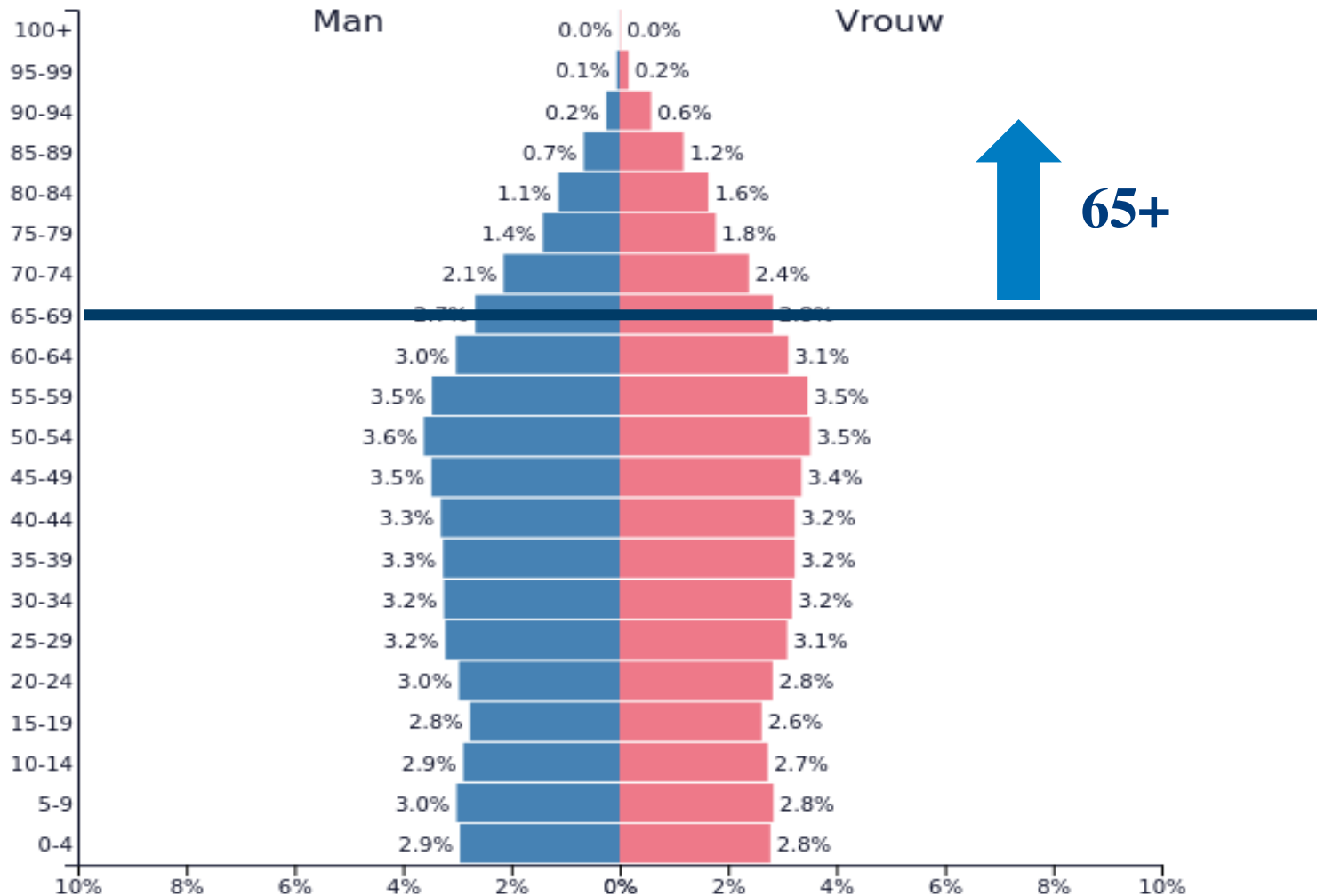
*Ze schaamden zich vooral dat ze dood zouden
gaan,*

Toon Tellegen, Twee oude vrouwtjes. Querido, 2003.

Hoe ouder, hoe wijzer..

Bevolkingsopbouw België

PopulationPyramid.net

België - 2018
Bevolking: **11,513,025**

Ouderdom: het vege lijf...

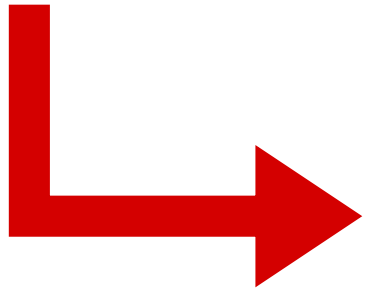
Het vege lijf

Wanneer we ouder worden verandert ons lichaam geleidelijk in een lichaam met hulpstukken en een gebruiksaanwijzing.

Adriaan Morrien, 1996

Ziekten met de hoogste ziektelast

**Psychische
stoornissen**

**Hart- en
vaatziekten**

Kanker

Letsels

Bewegingsstelsel

Overgewicht

Vroeg geboren

Angststoornissen

**Urine-
wegen**

**Huid-
ziekten**

**Zenuwstelsel
en zintuigen**

Diabetes

**Ademhalings-
wegen**

Depressie, apathie en dementie

Depressie

Somberheid/anhedonie
Schuld en waardeloosheid
Afgenomen aandacht
Geheugenklachten
Suicidale ideaties
Agitatie/remming
Gewichtsverandering
Slaapstoornissen

Dementie

Cognitieve problemen

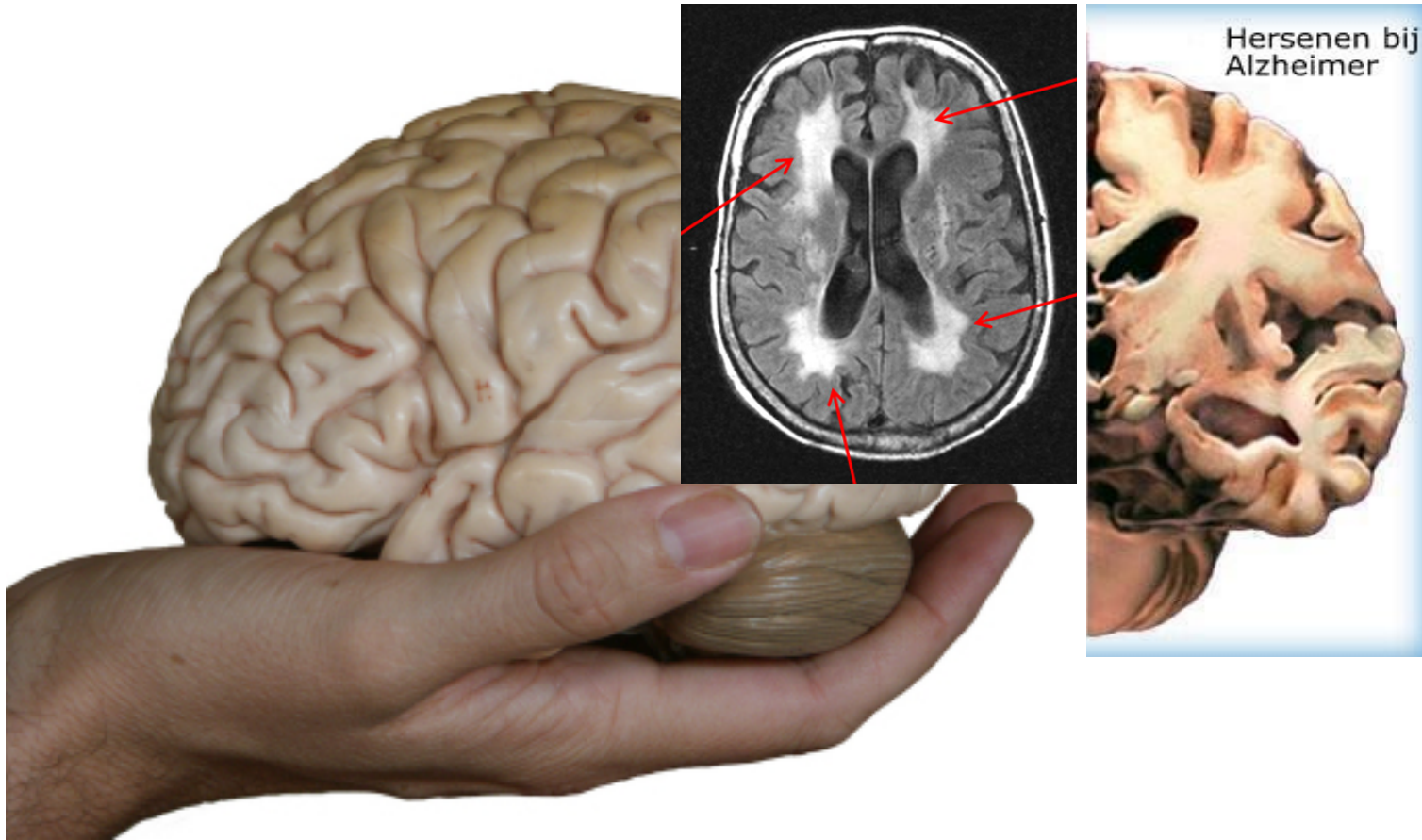
Afname doelgericht gedrag
Afname doelgerichte cognitie
Afname doelgerichte emotie

Apathie

Afname initiatief, interesses en
plezier; moeheid en cognitief
disfunctioneren

Bij ouderen komen depressie, apathie en dementie vaak voor

Dementie, depressie en apathie op oudere leeftijd

Hierbij spelen lichamelijke ziekten, neurodegeneratie en cardiovasculaire ziekte een belangrijke rol

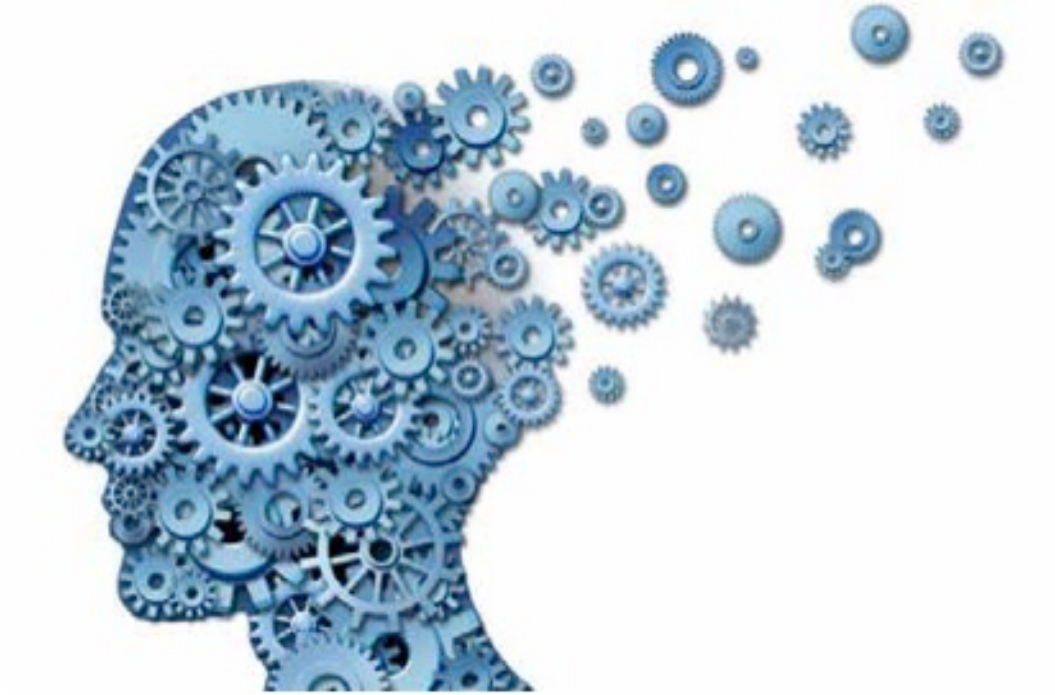
Een meer somatische presentatie?

Neen, zelfs bij somatische comorbiditeit hebben depressieve ouderen meer stemmingsklachten en niet meer somatisch-depressieve symptomen

Annette Hegeman

Apathie op oudere leeftijd

Apathie is vooral geassocieerd met afnemende cognitie

Bloeddruk op oudere leeftijd

- De relatie tussen bloeddruk en depressie en tussen bloeddruk en apathie blijkt verschillend
- Dit wijst op verschillende syndromen met betrekking tot risicofactoren, etiologie en behandeling
- Bij kwetsbare ouderen ouder dan 75 jaar, met hersenschade is lagere en niet hogere bloeddruk een risicofactor voor (verder) cognitief, psychologisch en algemeen dagelijks disfunctioneren.
- De vraag is of bloeddrukverhoging tot verbetering hiervan kan leiden?